

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów 13

Wstęp 15

Część I

Zagadnienia wprowadzające 17

Rozdział 1

Pojęcie podatku i prawa podatkowego 19

1.1. Definicja podatku 19

1.2. Zakres konstrukcji prawnej podatku 25

1.3. Problem granic opodatkowania 33

1.4. Pojęcie prawa podatkowego 34

Pytania kontrolne 35

Odpowiedzi na pytania 35

Rozdział 2

Źródła, wykładnia i stosowanie prawa podatkowego 37

2.1. Pojęcie i zakres źródeł prawa podatkowego 37

2.2. Konstytucja 38

2.3. Ustawy 41

2.4. Międzynarodowe prawo podatkowe 43

2.5. Unijne prawo podatkowe 45

2.6. Rozporządzenia 47

2.7. Akty prawa miejscowego 48

2.8. Istota wykładni prawa podatkowego 50

2.9. Rodzaje wykładni prawa podatkowego 52

2.10. Stosowanie prawa podatkowego 57

Pytania kontrolne 60

Kazusy 60

Odpowiedzi na pytania 61

Rozwiązania kazusów 64

Część II

Ogólne prawo podatkowe 67

Rozdział 3

Ogólne prawo podatkowe w systemie prawa podatkowego 69

3.1. Ogólne a szczególne prawo podatkowe 69

3.2. Elastyczność przepisów prawa podatkowego 71

3.3. Klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania – pomiędzy elastycznością a definiowaniem 74

3.4. Stosunek prawny zobowiązania podatkowego 79

Pytania kontrolne 81

Odpowiedzi na pytania 81

Rozdział 4

Zobowiązanie podatkowe 83

4.1. Powstanie zobowiązań podatkowych 83

4.2. Odpowiedzialność podatnika, płatnika i inkasenta 84

4.2.1. Zagadnienia wstępne 84

| | |
|---|-----|
| 4.2.2. Odpowiedzialność podatnika | 86 |
| 4.2.3. Odpowiedzialność płatnika i inkasenta | 88 |
| 4.3. Zabezpieczenie wykonania zobowiązań podatkowych | 89 |
| 4.3.1. Zabezpieczenie zobowiązań podatkowych na podstawie art. 33–33c o.p. | 90 |
| 4.3.2. Zabezpieczenie zobowiązań podatkowych na podstawie art. 33d o.p. | 93 |
| 4.3.3. Hipoteka przymusowa | 95 |
| 4.3.4. Zastaw skarbowy | 98 |
| 4.4. Terminy płatności podatku i zaległość podatkowa | 101 |
| 4.5. Dodatkowe zobowiązanie podatkowe | 106 |
| 4.5.1. Wstęp | 106 |
| 4.5.2. Przesłanki ustalenia dodatkowego zobowiązania podatkowego | 106 |
| 4.5.3. Ustalenie wysokości dodatkowego zobowiązania podatkowego | 108 |
| 4.5.4. Wyłączenie stosowania dodatkowego zobowiązania podatkowego | 110 |
| 4.5.5. Przedawnienie prawa do wydania decyzji podatkowej | 110 |
| 4.6. Wygaśnięcie zobowiązań podatkowych | 111 |
| 4.7. Nadpłata | 122 |
| 4.7.1. Pojęcie nadpłaty podatku | 122 |
| 4.7.2. Moment powstania nadpłaty | 124 |
| 4.7.3. Stwierdzenie nadpłaty podatku | 126 |
| 4.7.4. Zaliczenie i zwrot nadpłaty | 128 |
| 4.7.5. Wygaśnięcie prawa do zwrotu nadpłaty podatku | 130 |
| 4.8. Odpowiedzialność osób trzecich | 131 |
| 4.8.1. Zasady odpowiedzialności | 131 |
| 4.8.2. Zakres przedmiotowy odpowiedzialności | 132 |
| 4.8.3. Kategorie podmiotów odpowiedzialnych jako osoby trzecie | 133 |
| 4.9. Deklaracje, informacje podatkowe, informacje o schematach podatkowych i rachunki | 143 |
| Orzecznictwo i interpretacje | 150 |
| Pytania kontrolne | 153 |
| Kazusy | 154 |
| Odpowiedzi na pytania | 158 |
| Rozwiązania kazusów | 159 |

Rozdział 5

Postępowanie podatkowe 163

| | |
|--|-----|
| 5.1. Specyfika postępowania podatkowego | 163 |
| 5.2. Przebieg postępowania podatkowego | 166 |
| 5.2.1. Strona w postępowaniu podatkowym | 166 |
| 5.2.2. Wszczęcie postępowania | 169 |
| 5.2.3. Czynności podejmowane w toku postępowania | 170 |
| 5.2.4. Dowody w postępowaniu podatkowym | 172 |
| 5.2.5. Oszacowanie podstawy opodatkowania | 177 |
| 5.2.6. Decyzja | 178 |
| 5.2.7. Odwołanie i postępowanie odwoławcze | 180 |
| 5.2.8. Tryby wzruszania decyzji ostatecznych | 181 |
| 5.2.9. Postępowania szczególne, do których stosuje się przepisy działu IV Ordynacji podatkowej | 182 |
| 5.3. Postępowanie podatkowe w przypadku unikania opodatkowania | 191 |
| 5.4. Postępowanie podatkowe a czynności sprawdzające | 194 |
| Orzecznictwo | 197 |

Pytania kontrolne 200
Kazusy 201
Odpowiedzi na pytania 201
Rozwiązania kazusów 204

Rozdział 6

Kontrola podatkowa i kontrola celno-skarbowa 205

6.1. Istota i zakres kontroli podatkowej 205
6.2. Przebieg kontroli podatkowej 207
6.3. Organy i jednostki organizacyjne Krajowej Administracji Skarbowej 213
6.4. Kontrola celno-skarbowa 218
6.5. Pozostałe procedury realizowane przez Krajową Administrację Skarbową 229
Pytania kontrolne 234
Kazus 234
Odpowiedzi na pytania 235
Rozwiązanie kazusu 239

Część III

Szczegółowe prawo podatkowe 241

Rozdział 7

Podatek dochodowy od osób fizycznych 243

7.1. Charakter prawny 243
7.2. Podmiot podatku 244
7.3. Podatek dochodowy od osób fizycznych jako podatek osobisty 245
7.4. Przedmiot podatku 247
7.4.1. Źródła przychodów 249
7.4.2. Przychód 251
7.4.3. Koszty uzyskania przychodów 253
7.5. Podstawa obliczenia podatku 256
7.6. Obliczanie podatku 260
7.7. Pobór podatku 262
7.8. Uprozczone formy opodatkowania 263
7.8.1. Istota i zakres uproszczonych form opodatkowania 263
7.8.2. Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych 265
7.8.3. Karta podatkowa 271
7.8.4. Ryczałt od przychodów osób duchownych 275
Orzecznictwo 276
Pytania kontrolne 277
Kazusy 277
Odpowiedzi na pytania 279
Rozwiązania kazusów 279

Rozdział 8

Podatek dochodowy od osób prawnych 283

8.1. Charakter prawny 283
8.2. Podmiot podatku 284
8.3. Zwolnienia podmiotowe 287
8.4. Przedmiot opodatkowania 288
8.5. Podstawa opodatkowania 293

- 8.6. Stawki podatkowe 294
- 8.7. Pobór podatku 296
- Pytania kontrolne 297
- Kazusy 297
- Odpowiedzi na pytania 298
- Rozwiązania kazusów 299

Rozdział 9

Podatek od towarów i usług 301

- 9.1. Charakter prawny 301
- 9.2. Podmiot 305
- 9.3. Przedmiot 308
 - 9.3.1. Wyłączenia ustawowe 310
 - 9.3.2. Dostawa towarów 311
 - 9.3.3. Świadczenie usług 312
 - 9.3.4. Eksport towarów 313
 - 9.3.5. Import towarów 314
 - 9.3.6. Wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów (WNT) 314
 - 9.3.7. Wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów (WDT) 315
 - 9.3.8. Zwolnienia przedmiotowe 315
- 9.4. Podstawa opodatkowania 316
- 9.5. Powstanie obowiązku podatkowego 319

Spis treści 9

- 9.6. Obowiązki podatnika 321
 - 9.6.1. Obowiązek rejestracji 321
 - 9.6.2. Termin składania deklaracji 321
- Orzecznictwo 327
- Kazusy 328
- Rozwiązania kazusów 328

Rozdział 10

Podatek akcyzowy 331

- 10.1. Charakter prawny 331
- 10.2. Regulacja krajowa i unijna 332
- 10.3. Konstrukcja normatywna 333
 - 10.3.1. Podmiot podatku 333
 - 10.3.2. Przedmiot opodatkowania 335
 - 10.3.3. Podstawa opodatkowania i stawki podatkowe 341
 - 10.3.4. Obowiązek podatkowy i zobowiązanie podatkowe 343
 - 10.3.5. Ulgi i zwolnienia podatkowe 351
 - 10.3.6. Technika poboru 352
- Orzecznictwo i interpretacje 353
- Pytania kontrolne 356
- Kazusy 357
- Odpowiedzi na pytania 358
- Rozwiązania kazusów 359

Rozdział 11

Podatek od gier 361

- 11.1. Charakter prawny 361

- 11.2. Konstrukcja normatywna 362
- 11.2.1. Podmiot podatku 362
- 11.2.2. Przedmiot opodatkowania 364
- 11.2.3. Podstawa opodatkowania i stawki podatku 366
- 11.2.4. Obowiązki podatników 367
- 11.2.5. Dopłaty 368
- Orzecznictwo i interpretacje 369
- Pytania kontrolne 369
- Kazusy 369
- Odpowiedzi na pytania 370
- Rozwiązania kazusów 371

Rozdział 12

Pozostałe podatki państwowe 373

- 12.1. Podatek tonażowy 373
- 12.1.1. Charakter normatywny 373
- 12.1.2. Konstrukcja normatywna 373
- 12.1.2.1. Podmiot podatku 373
- 12.1.2.2. Przedmiot opodatkowania 375
- 12.1.3. Podstawa opodatkowania i stawki podatkowe 375
- 12.1.4. Obowiązek i zobowiązanie podatkowe oraz ustalanie i pobór należności podatkowych 376
- 12.2. Podatek od wydobycia niektórych kopalin 378
- 12.3. Podatek od niektórych instytucji finansowych 380
- Interpretacje 385
- Pytania kontrolne 386
- Kazusy 386
- Odpowiedzi na pytania 387
- Rozwiązania kazusów 390

Rozdział 13

Podatki i opłaty samorządowe 391

- 13.1. Podatek od nieruchomości 391
- 13.1.1. Podmiot 392
- 13.1.2. Przedmiot 394
- 13.1.3. Podstawa opodatkowania 395
- 13.1.4. Stawki podatku 396
- 13.1.5. Powstanie i wygaśnięcie obowiązku podatkowego 398
- 13.1.6. Czynności i dokumenty związane z podatkiem od nieruchomości 399
- 13.1.7. Terminy i sposoby płatności podatku od nieruchomości 400
- 13.1.8. Zwolnienia od podatku od nieruchomości 401
- 13.2. Podatek rolny i leśny 401
- 13.2.1. Podatek rolny 401
- 13.2.2. Podatek leśny 411
- 13.3. Podatek od środków transportowych 416
- 13.3.1. Konstrukcja normatywna 416
- 13.3.1.1. Zakres podmiotowy 416
- 13.3.1.2. Przedmiot opodatkowania 416
- 13.3.2. Podstawa opodatkowania i stawki podatkowe 418
- 13.3.3. Obowiązek podatkowy i zobowiązanie podatkowe 419

- 13.3.4. Ulgi i zwolnienia podatkowe 422
- 13.4. Podatek od czynności cywilnoprawnych 422
 - 13.4.1. Przedmiot opodatkowania 423
 - 13.4.2. Podstawa opodatkowania 426
 - 13.4.3. Stawka podatku 427
 - 13.4.4. Obowiązek podatkowy 429
 - 13.4.5. Zwolnienia 430
 - 13.4.6. Zapłata, pobór i zwrot podatku 431
- 13.5. Podatek od spadków i darowizn 432
 - 13.5.1. Uwagi ogólne 432
 - 13.5.2. Konstrukcja podatku od spadków i darowizn 433
- 13.6. Opłaty samorządowe 442
 - 13.6.1. Cechy opłat samorządowych 442
 - 13.6.2. Opłata skarbowa 442
 - 13.6.3. Opłata targowa 445
 - 13.6.4. Opłata miejscowa i uzdrowiskowa 447
 - 13.6.5. Opłata reklamowa 449
 - 13.6.6. Opłata od posiadania psów 450
 - 13.6.7. Opłata planistyczna 451
 - 13.6.8. Opłata adiacencka 451
 - 13.6.9. Opłaty związane z korzystaniem z dróg publicznych 453
 - 13.6.10. Opłaty związane z normalnym korzystaniem z dróg 454
 - 13.6.11. Opłaty za zajęcie pasa drogowego 454
 - 13.6.12. Opłaty związane z korzystaniem ze środowiska naturalnego 455
 - 13.6.13. Opłaty za gospodarcze wykorzystywanie środowiska naturalnego 455
 - 13.6.14. Opłata za wycięcie drzew i krzewów 456

Orzecznictwo i interpretacje 456

Pytania kontrolne 460

Kazusy 461

Odpowiedzi na pytania 463

Rozwiązania kasusów 472

Bibliografia 477

Autorzy 481